

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felölös szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Ausztriával szemben.

— május 29.

(K. Sz.) Ausztria befejezte immár a pótválasztásokat is. Nem sokára összeül az osztrák parlament és megkezdi munkáját. Milyen lesz ez a munka, nem lehet tudni. Lehetetlen még tisztán látni azt a helyzetet, amelyet az új osztrák parlament foglal el a saját kormányával szemben.

Magyarországra nézve ez egyelőre nem is fontos.

A mi szemünkben fontos az, hogyan állunk majd mi Ausztria parlamentjével szemben? Hogyan fog viselkedni? Hogyan fogja megítélni a magyar viszonyokat? Hogyan fog fellépni a minket is érdeklő nemzeti és főképen gazdasági ügyekben?

Annyit megállapíthatunk már is, hogy nézeteink sok ponton össze fognak ütközni, vagy ellenkezni fognak, vagy kevésbé harmonizálni.

Annyit sejtethetünk, hogy ha nem is ellenséget, de ellenfelet gyakran fogunk találni.

A helyzetnek ez a mindinkább kibontakozó képe arra int bennünket, hogy szét ne forgácsoljuk,

hogy tartogassuk erőnket arra az időre, amikor le kell bonyolítani kényes és nehéz függő ügyeinket.

Nem kell harcra, háborúságra gondolni.

De bizonyos, hogy az ország, az ügy érdeke az, hogy az új osztrák parlamenti rend egységes és erőteljes magyar parlamenttel álljon szemben.

Soha nem volt helyén valóbb a magyar politikai pártok együttérzéséről beszélni, mint most. A magyar politika ez idő szerint szerencsés helyzetben van. Az ország nagy dolgairól egyformán gondolkodik elenyésző töredéktől eltekintve az egész parlament.

A koalíció egyesíti az erőket. De vannak ellenségek, résen állanak és igyekeznek éket ütni a koalíciós többséget alkotó három rész közé.

Ha akadna netalán, aki már hajolni szándékoznék a széthúzó igékre, — osztrákokra kell gondolni, az új osztrák parlamenti helyzetre és meg kell értenie, hogy most erősebben kell összefognia a koalíciónak, mint valaha. Most el kell csitítani a szétágazó utakra csábító vágyakat, fékezni kell az ambíciókat, most meg kell hódol-

niok az egyéneknek a nagy egész, az ország, a nemzet érdekei előtt.

A magyar politikát irányító elemek egységes és egyöntetű fellépése a legfontosabb érdeke most az országnak.

Egységes és erős koalíciós többség, harmonikus, hazafias magyar parlament és jöhet Ausztria új parlamentje, készen felkészülve, várta Magyarországot.

A cseléd-törvény részletes tárgyalása.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 28.

Az ülésre most már nem is jött el más, mint akinek módosítása van a cseléd-törvény részleteihez. Elegen vannak ezek a módosítók, de egy kis megszámlálattal bajt lehet csinálni. A miniszteri s. ékeken egyedül Darányi ül. Később Josipovich horvát miniszter jön, aki mindig pontos, főképp most, amikor annyi baj van a horvátokkal. Mezőfi nagy paksamátával jelenik meg. A tiltakozó iratokat hozza, amiket népgyűlések juttattak hozzá.

Az ülés napirendjén a cseléd-törvény van, a részletek tárgyalása a harmadik szakasztól kezdve.

Justh Gyula elnököl az ülésen. Elnöki

Mesék.

— A „Debreczen” eredeti tárcája. —

Káröröm.

Erős augusztusi nap volt. Künt voltam a falu végén a szérűskertek mögött, hol tömött sorokban sárgalottak a különféle nagyságu boglyák, asztagok, sőt kazlak — mikből cséplőgépekkel verették ki a magot. Két gép is csépelet egymás mellett. Az egyik jókora volt, míg a másik apró, de elég fürge jószág. A nagyobbik méltóságteljesen zugott-mozgott, míg a kicsi akár egy pergőnyelvű kofa, rekedten zörömbölt. Persze, hogy a nagyobbik győzte jobban a munkát s ez volt az ok, amiért az a másik egyre vartyogott. Ha néha pár pillanatra üresea engedték, hangja a felső skálákba szaladt s szinte fenyegetően zümmögött.

Borzasztóan kellemetlen és fülsértő volt a hangja. Valahányszor hallottam az ily zugást, tudom is én miért, de mindig tartottam valamitől. Egy irigy, telhetetlen lényt véltem a kis gépben, mely a nagynak akart ártani.

Egyszerre alaposan leszállott mindket-

tőnek a hangja — erősen etettek — és akkor nem reccsenés, nem dördülés, de olyan fájdalmas hang bődült bele a munka zarájába, mint egy halálrészeg ember ezerszeresen hatványozott ordítása, avagy nyögése. Aztán a nagy szij összezsugorult, leestett s a nagy gép e pillanatban megállt.

Oldala ott, ahol a dob forog, ki volt szakitva; összezsugorult, cafatokban, szilánkokban fityegett kifelé a belseje... szinte rossz volt nézni.

Kazánjának nagy kereke rekedten, mintha sirt volna, forgott tovább...

A kicsi gép hangja pedig a felső skálákba szökött s fülsértően bugott, Akáresak kárörvendő pokoli kacajt hallottam volna!

A halál.

Igy szólt a Sziv az Észhez:

— Tudod mit, barátom?! Én érzek, te gondolkodol. Amit én eléd adok, te azt meghányod-veted, elfogadod, vagy visszautasítod, mellőzöd, vagy az Akarattal végrehajtatod. Milyen jó dolgod van neked! Föltettem állsz, a magad ura vagy, Akarat a

szolgád, és segitőd, ki mindazt végrehajtja amit csak akarsz, amire vágyódsz, ki semminemű akadálytól nem riad vissza, csak-hogy parancsodnak eleget tegyen. De nézz engem, milyen tehetetlen, sokszor vergődő jószág vagyok, ki tanácsolok ugyan neked, de a többihez aztán semmi közöm. Pedig lásd, milyen önzetlen, hű barátod vagyok. Szépen kérlek, add nekem, csak legalább pár pillanatra, Akaratot, hogy én is érezhessem, mi is az a te uraságod, hogy legalább egyszer boldog lehessenek.

Az Ész fontolóra vette a dolgot s aztán nem irigységből, nem gőgből, de igazság szerint így felelt:

— Nem tehetem, bajtárs! Ne gondold, hogy hatalmam feltem, nem; de beláthatod, hogy az állandóság, a komolyság nem a te kenyered. Mert szeleburdi voltál mindég; még valami bajt okoznál, sajnálom, de nem lehet. Azonban a Sziv addig-addig könyörgött, míg az Ész megengedte, hogy egy adott pillanatban ő lehessen az ur, ő rendelkezék az Akarattal.

A Sziv nagyon örült, hiszen szegény gyermekora óta mindig boldogtalannak

Halász Nándor

ékszerész ajánlja dus raktárát ékszer-, arany- és ezüst-árak, valamint legpontosabban szabályozott arany- és ezüst-órákban. DEBRECZEN, Piac-utca 24. szám. Fehérló-szálloda épület. 261

előterjesztés nincs, a jegyzőkönyv felolvasása után következik

a cselédtörvény negyedik szakasza.

Bozóky Árpád indítványt ad be a kiskorúak szerződés-kötési jogára nézve, mert az eredeti javaslat a gyámügyi törvénnyel ellenkezik.

Elnök figyelmezteti a hosszan beszélő szónokot, hogy maradjon a tárgynál.

Kelemen Samu stiláris módosítást tesz.

Mezőfi Vilmos Bozóky Árpáddal egyértelmű indítványt tesz. Együttal — a miniszter kívánsága szerint írásban terjeszti be felhatalmazásait, amelyeket 271 uradalom cselédeitől kapott, hogy a cselédtörvény ellen küzdjön.

Darányi Ignác nem járul hozzá Mezőfi és Bozóky indítványhoz. Kelemen Samu javaslatát elfogadja. Mezőfi aktáinak köteleltsége felől majd Hellebronth Gézánál fog érdeklődni.

Elnök szerint Bozóky és Mezőfi indítványát nem lehet szavazás alá bocsátani, mert már tegnap határoztak fölötté.

Bozóky Árpád bizonyítja a házszabályokból, hogy lehet szavazni indítványa fölött.

Elnök: Bozóky képviselő urnak igaza van. (Eljenzés.) Ennélfogva az indítványokat szavazás alá bocsátja.

A Ház a szakaszt Kelemen Samu módosításával fogadta el.

Vásárhelyi Dezső a földmívelési bizottság előadója az ötödik szakaszhoz módosítást ajánl, amely a szerződés-kötés módzaira vonatkozik.

Beniczky Elemér a szakasz utlevélre vonatkozó intézkedését kéri megszoritani úgy, hogy a szolgálati idő alatt ne lehessen a cselédnek utlevelet kézbesíteni, de kiskorúakra, kik szüleikkel vándorolnak ki, ez nem vonatkoznék.

Nagy Sándor aggályosnak tartja az egész utlevél intézkedést. Ez a költözködési szabadság megszorítása (helyeslés) is ellenkezik a függetlenségi tradíciókkal. De a gazdák érdekével is ellenkezik. Kéri az utlevélre vonatkozó bekezdés törlését.

Petrogalli Oszkár indítványozza, hogy kivételes esetben a miniszter a szolgálati idő alatt is adhasson utlevelet és hogy a szolgálati idő alatt az első szolgálati év legyen értendő. (Helyeslés.)

Mezőfi Vilmos a szerződés kötés módjára nézve ad be indítványt. Az utlevélre nézve Nagy Sándor indítványához csatlakozik.

Kállay Tamás azt indítványozza, hogy csak írásban köthesse meg a gazda a szerződést.

érezte magát. Telidesteli volt szomorúsággal s örömmel. Nyugalmat, megelégedést sehol sem lelt. Az Irigység, Kapzsiság, az Igazságtalanság egyre ellene áskálódtak.

Csordultig megtelt s azért vágyódott a Halál után. Igen ám, de Halál magától nem jött, ő maga nem mehetett utána. Akaratja meg nem volt. Ezért kérlelte az Észet.

Végre pár pillanatra ő volt az ur a háznál. Az Akaratnak azt parancsolta, hogy hallgattassa el az Észet. És az Ész egy-kettőre elbódult az italtól s tehetetlenül, bilinesbe verve, a kóterben hevert.

Most bánja gyengeségét az Ész, de minden későn volt.

A Szív tovább parancsolt.

Sugva szólt az Akarathoz.

Az megrettent, reszketett, sáppadozott, de a Szív nem engedett,

Ment hát az Akarat, de betért még a Lelkiismerethez. Az sem volt hon; az Ész mellett a tömlőben hevert.

Borzadva ment az Akarat a Halálhoz s erőszakkal cipelte mindnyájuk hóhérját a kegyetlen Szív elé.

Valahol árnyas fák alatt a dalos madarakat pisztolylövés riasztotta meg; valahol arra egy ifju halott szívéből patakzik a vér...

Pető Sándor hozzájárul Nagy Sándor indítványához.

Vizy Ferenc szintén hozzájárul Nagy Sándor indítványához.

Etust Sándor szükségesnek tartja, hogy a bérlevél okvetlenül írásban kiadassék.

Bozóky Árpád szerint a szóbeli szerződést ki kell zárni. A kivándorlási törvény tárgyalásánál hajlandó a legszigorubb intézkedésekre, de nem tartja helyesnek, hogy incidentaliter felvessék a kérdést.

Bródy Ernő hivatkozik arra a vitára, amely a télen az országos magyar gazdasági egyesület kérvénye körül folyt, amikor gróf Eszterházy Móric, gróf Andrássy Gyula tiltakoztak a kivándorlás hasonló korlátozása ellen. Nagy Sándor indítványát fogadja el.

Brestyenszky Kálmán indítványozza, hogy a szerződés-kötés cselédnek ne lehessen utlevelet kiadni.

Kaufmann Géza kijelenti, hogy ő is szociálista és állásánál fogva demokrata is. Nagy Sándor indítványát azonban nem fogadja el. Más a szabad költözködés és más a kivándorlás. Az eredeti szakasz elfogadását kéri.

Gaal Gaszton Petrogalli Oszkár módosításához járul hozzá.

Filipp János szerint a kivándorlást lehetetlenné kell tenni.

Návay Lajos helyesléssel egy olyan szellemű módosítást a mit Petrogalli ajánlott. Hasonló szellemű módosítást ajánl a maga részéről is.

Elnök a vitát bezárja és az ülést tíz percere felfüggeszti.

Szünet után.

Darányi Ignác szerint az utlevélkérdésnek a közszabadságokhoz semmi köze. A kivándorlási törvénynek is vannak ilyen korlátozásai. Nem zárkózik el az elől, hogy az utlevél Bencsky Odön javaslata szerint kézbesíthessék.

Petrogalli Oszkár és Pető Sándor indítványait visszavonják, mert Nádó Lajos indítványával megegyeznek.

Bernáth István előadó kéri, hogy a munkásügyi bizottság javaslatát fogadja el a Ház.

Az elnök szavazásra bocsátja a 4-ik szakaszt.

Városháza és vármegye.

Hajdumegye tavalyi ügyforgalma.

Kovács Gyula alispán kimutatást készített a vármegye tavalyi ügyforgalmáról. A kimutatás adatai szerint a közigazgatási bizottság tíz rendes és egy rendkívüli ülést tartott s összesen 115 ügydarabot intézett el. A közigazgatási iktatóba tavaly 1625 darab érkezett be, melyek közül e folyó évre 44 darab jött át hátrányként. Az alispáni iktató a beérkezett 874, ügydarab közül 8661-et intézett el. A tavaly folyamatba tett hat fegyelmi ügy közül három végbefejezést nyert, a többiek ez évre maradtak,

A világitási bizottság ülése. A város világitási bizottságának szombatról elmaradt ülését, Körner Adolf tanácsnok elnöklelte mellett ma délután 5 órakor tartják meg. Ezen az ülésen fejezik be a légszeszgyári munkások nyugbérzsabályzatának tárgyalását.

Egy tisztviselő lemondása. Dezső László rendőrfőkapitánysági iktató kérvényt nyújtott be a polgármesterhez, melyben jelenti, hogy viselt tisztségéről lemond s nyugdíjaztatását kéri.

Megyei tisztviselők választása. Hajdúvármegye törvényhatósága felirt a képviselőházhoz, kérvén, hogy a vármegyei tisztviselői ezentúl titkos szavazással választassanak. A képviselőház a feliratot, a kérvényi bizottság javaslatára, kiadta véleményezés végett a belügyminiszternek.

A debreceni egyetem felé.

Az egyházkerület ügyei.

A tiszántuli egyházker. közgyűlése.

Kiss Áron ünneplése.

— május 29.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap délelőtt kezdette meg a tiszántuli reformált egyházkerület tavaszi közgyűlése tanácskozásait, mely iránt tekintve a tárgysorozatban foglalt jelentős ügyeket nagy érdeklődés nyilvánult meg. A tanácskozásoknak egyik legkiemelkedőbb mozzanata a debreceni egyetem ügye. Nagy lépéssel haladt előre az eszme tegnap a megvalósulás felé és ha a hozott határozatok kedvezően fognak prosperálni — úgy jövőre már teljes tanárképző intézet fog léte-sülni a főiskolában,

A közgyűlés egész tömeg fontos ügyeket tárgyalt tegnap. kimerítő tudósításunk alább következik. A közgyűlés különben már csak azért is kiemelkedik a rendes keretekből, mert ünnepezték Kiss Áront püspökségének 15 éves évfordulója alkalmából. Megjelent a gyűlésen Kiss Áron. Tisza István gróf, dr. Thaly Kálmán, Weszprémy Zoltán főispán és az egyházi életnek több neves alakja.

A közgyűlés első napjáról tudósítónk a következőket jelenti.

A közgyűlést Dávidházy Sándor esperes magas röptű imája előzte meg. Majd gr. Degenfeld József főgondnok nyitotta meg a gyűlést, üdvözlőlvén a megjelenteket, több bejelentéseket tesz.

Sajnálattal jelenti be, hogy az egyházat az elmúlt évben súlyos veszteségek érték. Részvétellel emlékszik meg Hegedüs Sándor, Borsos Jenő, Vaday Ferenc haláláról, indítványozza, hogy e jeles egyházi férfiak emlékét jegyzőkönyvbe iktassák.

Kun Bertalan a tiszáninneni egyházkerület püspöke most tartja meg püspökségének 10 éves évfordulóját. Indítványozza, hogy a jubiláló püspököt táviratilag üdvözlök.

A bejelentések során jelenti gróf Degenfeld hogy az egyházat más oldalról is kellemtelen helyzetek érték. Beszél az új népiszkolai javaslatról, melyet a reformált egyházra nézve sérelmesnek tart.

Felhívja a megjelentek figyelmét a debreceni egyetem ügyére, mely a mai tárgyalások során napirendre kerül.

Kiss Áron a közgyűlésen.

Megemlíti, hogy Kiss Áron ezelőtt 15 évvel lett az egyházkerületi közgyűlésen beiktatva. Indítványozza, hogy egy küldöttséget menesszenek az ősz püspökhöz, hogy jelenjen meg a gyűlésen. E küldöttség tagjai Biki Károly, Marjay Péter, Balogh Sándor, Domahidy Elemér és Széki Péter, Indítványozza még, hogy a tiszáninneni egyházkerület ünnepelt püspökét Kun Bertalant táviratilag üdvözlöjék.

Megható jelenet következett ezután. Kiss Áron két férfi karján lépett a terembe. A megjelentek ajkairól hatalmas éljenvihar hangzott el akkor, miközben az ősz püspök az elnöki széket foglalta el.

Gróf Degenfeld József üdvözlölte Kiss Áront. Beszédjében méltatja az ősz püspök érdemeit és kijelenti, hogy Kiss Áron 15 éves püspöksége dacára a súlyos viszonyokat, melyek az egyházat érintették — a fejlődés korszaka volt.

Kiss Áron meghatottan válaszolt az üdvözlésre. Hálát adok a Mindenhatónak — mondotta, — hogy megengedte érnem 32 évi espereségem után 15 évi püspökséget. Bocsássanak meg, hogy tekintettel agglomeromra, csak néhány szóval köszönöm meg az egyházkerületi közgyűlés üdvözlését. 15 éven át igyekeztem minél jobban megfelelni püspöki köteleltségeimnek és hogy ezt némi részben még most is megtehetem, azt a végtelen irgalmu isten kegyelmének köszönöm, segítse az Isten az egyházkerületet missziójában, tagjainak adjon bölcsességet erőt és egészséget. (Hosszantartó, szünni nem akaró éljenzés.)

Elhatározta ezután a közgyűlés, hogy az üdvözlő beszéd és a püspök válasza teljes szövegében jegyzőkönyvbe vételessék.

Kiseb ügyek.

A betegségük miatt meg nem jelent tagok bejelentése után a közgyűlés tudomásul vette Marjay Péternek az érmelléki egyházmegyei esperesévé történt megválasztását. Szintén tudomásul vették, hogy a Segesváry József lemondásával megüresedett nagykarolyi egyházmegye esperesé Berez József választott meg. Hasonlóan tudomásul szolgált Simonffy Imrénnek, a debreceni egyházmegye főgondnokává történt választása.

Az elnöki megnyitó beszéd kapcsán elhatározta a közgyűlés, hogy a múlt évben elhunyt Hegedüs Sándor, Borsos Jenő és Vaday Ferenc emlékéért jegyzőkönyvileg megörökítessék, továbbá Kun Bertalan püspököt 40 éves püspöksége alkalmával táviratilag üdvözlök.

Választások.

Ezután az új egyházkerületi világi aljegyző tette le esküjét, majd pedig Dégenfeld gróf üdvözlő szavaira szép beszédben köszönte meg a bizalmat és kifejtette, hogy minden tevékenységét arra fordítja, hogy tisztjét minél jobban betöltsé.

A debreceni egyház felsőbb leányiskolájának s tanítóképzőjének igazgatótanácsába Dóczy Imre és Balogh Ferenc megbízása lejárt. — Az így megüresedett helyekre ismét Dóczy Imrét és Balogh Ferencet választották meg.

Gróf Tisza István lemondott a konventi tagságról, helyére a közgyűlés, nagy többséggel Ujfalussy Bélát választotta meg. — A két megüresedő konventi póttagságra Domahidy Elemért és Karay Sándort választották meg.

A debreceni egyetem, a máramarosi jogakadémia.

A pénzügyi-bizottság határozati javaslata kapcsán a közgyűlés köszönetet szavaz Dégenfeld József grófnak, hogy az egyetemi alapot adományával 468 koronával gyarapította. A bizottság javaslataiban legnagyobb fontossága van annak a rendelkezésnek, hogy az iskoláknak szánt, felemelt államsegély nagyobb százaléka az egyetemi tanszék felállítására fordítassék. Az államsegély másik 10 százalékából a jelenlegi jogakadémiai tanárok kapnak fizetéskiegészítésként tandíjváltás címen évi 500—500 koronát. A javaslat igen nagyérdekű részlete még az is, melyben a máramarosszigeti jogakadémia segélykérvényéről van szó.

Tisza István elfogadja a javaslatot minden irányban. Hozzájárul, hogy a felemelt államsegély tíz százaléka az egyetem céljaira fordítassék. Szól a máramarosszigeti jogakadémia helyzetéről, amely tudvalevőleg segélyt kért az egyházkerülettől. Ott már 7 katedra fel volt állítva. Már a nyolcadik tanszék akarták felállítani, de ekkor közbejött egy sajnálatos körülmény, a jogakadémiai ifjúság számarányának megfogyatkozása. 150-ről 95-re szállott le a hallgatószám. Pedig a főiskolának 120 hallgatóra van szüksége, hogy számadási egyensúlyát megtalálja. Egyházi és nemzeti közérdek szempontjából megvédendők tartja a súlyos válságok elé néző intézetet. Indítványozza, hogy az itt lekött célok kivül az államsegély 5 százaléka a szigeti akadémiának kötéssék le. Hosszasan foglalkozik azzal, hogy milyen missziót tölt be Máramarosszigeten a jogakadémia. Sajnálatlalt konstataálja abból a körülményből, hogy ott a hallgatószám száma folyton fogy — azt, hogy a tanulók szivesebben mennek a nagy városok feslett forgatagába tanulni, semmint a kisebb városok egészséges környezetébe.

Dégenfeld József. Nem járul hozzá az indítványhoz. Itt disztinválni kell. — A debreceni főiskolát az egyházkerület tartja fenn, míg a szigeti akadémia csak egy másodfokú főiskolája az egyházkerületnek. Az a bizonyos öt százalék nagyon megvisele az államsegély pénztárát. A felemelt államsegélyből 20 százalék arra volna hivatva, hogy megakadályozza a népiszkolák államosítását. Nem hive a percentuális lekötésnek, ellenben minthogy biztos tudatá-

ban van a máramarosi főiskola nehéz helyzetének, ajánlja, hogy egy kis igényű évi segélyt szavazzanak meg a máramarosi jogakadémiának.

Tisza István. Hogy az egyházkerület ügyei egyértelműleg intéztesse, bár nehéz szívvel, de lemond indítványáról. Ajánlja, hogy legalább 2500 koronát adjanak évi segélyképp. Ez már a minimum, ennek megadása égető szükség. Ennyi volt ugyanis a deficit, tudomása szerint, a máramarosi jogakadémián.

Ezután felolvassák a máramarosszigeti jogakadémia igazgatótanácsának jelentését, mely sötét színekkel festi az ottani szomorú állapotokat.

Dóczy Imre a máramarosi jogakadémiának az évi segélyt megszavazza. Beszél a debreceni egyetem ügyéről. Azt mondja, hogy míg itt nálunk egy tanszékekkel teljesen betöltött tanárképző nincs, addig az igazi református tanárképzést nélkülözzük.

Kimutatja azokat a pénzügyi alapokat, melyek által szerinte még egy negyedik tanszék is felállítható lenne. Indítványozza, hogy a főiskola igazgatótanácsát felhívják, hogy ez tegyen jelentést, hogy a főiskolában lévő egyetemi alaptól lehetséges volna-e egy negyedik tanszék felállítása.

Többek hozzászólása után a közgyűlés némi módosításokkal magáévá tette a pénzügyi bizottság javaslatait és jelentéseit.

Eszerint az egyházkerület tanügyi bizottsága felir arra, hogy az őszi egyházkerületi közgyűlés tegyen jelentést az egyházkerület egyetemi alapjából egy új egyetemi tanszék szervezése iránt.

Aztán Dóczy Imre indítványához mértén a főiskolai igazgatótanácsot felhívják, hogy tegyen konkrét javaslatot, hogy a főiskola ilyen célokra rendelt alapjaiból felállítható volna még egy tanszék.

A főiskolai jogakadémiai tanárok részére az évi 500 koronás tandíjváltást megadták egész addig míg az állam fizetés kiegészítést részükre nem ad.

A máramarosszigeti jogakadémiának évi segélyként az év szeptember elsejétől kezdve 2500 korona segélyt ad. A pénzügyi bizottság javaslatának többi kisebb jelentőségű pontjait változtatlanul elfogadják.

Nagy fontosságot kell tulajdonítanunk a közgyűlés a debreceni egyetem ügyére vonatkozó határozatainak. Ha a főiskolai igazgató tanács és a tanügyi bizottság kedvező javaslatot ad s másik két tanszék felállítására és ezeket a javaslatokat az egyházkerület őszi közgyűlése magáévá teszi — úgy jövőre már két tanárvizsgálati szakcsoport lesz Debrecenben.

Az új egyházi törvények.

Ezután az új egyházi törvények végrehajtására vonatkozó javaslatot vették tárgyalás alá. E szerint az egyházkerület területén az új egyháztörvények év év augusztus 1-én lépnek életbe. Nagyobb vitát provokált az életbeléptetésre vonatkozó javaslat azon része, mely a presbiteriumokkal foglalkozik.

Ugyanis az új törvény úgy intézkedik, hogy egy egyházközségben a presbiterek száma nem haladhatja túl a 100-at.

Azonban például a debreceni egyházközségnek is 120 presbiter van.

A javaslat szerint ez a szám a rendszeres megüresedés, illetve kilépés idején olvasztandó le a törvényszerinti számra. Ez évekig eltartana, miért is a vélemények erre vonatkozólag igen megoszottak a tagok között.

Sokan a törvény megsértését látták abban, ha a törvények életbeléptetése után is megmarad a száznál több számarány.

Uj presbiterium.

Tisza István gróf hosszas és meggyőző felterjesztésben mutatja ki a javaslat által ajánlott rendelkezés tarthatatlanságát. Azt mondja, hogy ez a törvény nyílt sérelmét jelenti.

Radikális módosítást ajánl. Indítványozza, hogy mindazon egyházközségekben, hol a presbiterium tagjainak száma felülhaladja a százat, teljesen új választás rendeltessék el.

Hosszas vita indult meg Tisza István

indítványa fölött. Pro és contra oszlottak meg a vélemények, de végre is a nagy többség magáévá tette az indítványt.

Az indítvány rendelkezései szerint Debrecenben is augusztus 1-én teljesen új presbiterium fog választatni.

A választás vezetésére ki is küldtek egy bizottságot, míg a technikai részt a püspöki hivatal fogja végezni.

Igy tehát az egyházi életben augusztus elsején nagy változások várhatók, miután az egész presbiterim létjogosultsága megszűnik és teljesen új, de most már 100 taggal bíró egyháztanács fog választatni.

Hogy mily nagy jelentősége van ennek, azt a jövő fogja megmutatni.

Nem kevesebb vitát idézett elő a javaslat azon része, mely a lelkészek szabad választásáról szól. Itt a felett csucosodott ki a vita, hogy a törvényben meghatározott, a választásoknál a jelöltekre alkalmazandó kvalifikáció megkötések birjanak-e visszaható erővel, vagyis alkalmaztassanak ezen jelöltekre is, akiket a most folyó választásoknál már kandidáltak.

A közgyűlés ennél a kérdésnél is Sass Béla, Varga Lajos, György Endre, Dégenfeld József és még mások felszólalása után Tisza gróf indítványát fogadta el oly módosítással, hogy akiket már a választásoknál kandidáltak, azokra a törvény rendelkezései visszaható erővel nem birnak.

Ezután az elnök a közgyűlést bezárta és folytatását holnap 9 órára tűzte ki. Délután bírósági és iskola ügyeket tárgyaltak.

Egyház és iskola.

Érettségi biztosok. A közoktatásügyi miniszter a debreceni ref. főgimnáziumhoz dr. Bartha Béla selmebányai akadémiai tanárt, a pápaihoz K. Kiss József debreceni főiskolai igazgatótanácsost, a csurgóihoz Csiky Lajos debreceni theologiai tanárt, a miskolcihoz dr. Öreg János debreceni akadémiai tanárt, a sárospatakihoz dr. Kérészy Zoltán kassai kir. jogtanárt, a hajduböszörményihez Hamar István budapesti ág. ev. főgimnáziumi igazgatót nevezte ki érettségi biztosul.

Siketnémák felvétele. A siketnémák debreceni intézetébe a jövő iskolai évre 15 első osztályos gyermek nyer felvételt Folyamodni lehet 7—10 éves korban levő mindkét nembeli siketnéma gyermekekért. A kérvény f. évi jun. 15-éig beadandó. Hozzá intézett megkeresésre mindenben tájékoztatást nyújt az intézet igazgatósága.

Az építőiparosok munkaközvetítése.

A szövetség gyűlése.

— május 29.

(Saját tudósítónktól.) Mikor a debreceni építőiparosok a munkaközvetítés eszméjét felvetették, sokan azt hitték, hogy a munkások a legerélyesebb eszközökhöz fordulnak, hogy megakadályozzák a mesterek munkaközvetítő intézetének felállítását. Különösen jogos volt e feltevés azért is, mert az ugynevezett bárcarendszer ellen a munkások más városokban is a leghevesebb ellentállást fejtették ki.

Azonban egyáltalában nem következett be. A munkások beletörődtek a dologba és a munkaközvetítő nyugodtan megkezdhetette működését, mely által Debrecenben az építőipar terén hosszú ideig lehetlenné lesz téve a folytonos munkás terror.

Tegnap délután az ipartestület tanácstermében az építőiparosok szövetsége tartott gyűlést, melyen az építőmesterek nagyszámban jelentek meg.

Az ülésen Tóth Kálmán dr. előadja hogy a mestereknek mik a köteleességei a közvetítővel szemben. A munkásokra nézve

már június elsejével feltétlenül kötelező erővel bír a közvetítő.

Az ülésen különben szóba került a közvetítő pénzügyi része is, erre vonatkozólag a tervezetet és költségvetést szintén elfogadták.

Egyházmegyei értekezlet Hajdubagason.

Basa Balint siremlékének felavatása.

— május 26.

(Saját tudósítónktól.) Az 1904. évben elhunyt Basa Bálint bagosi ref. lelkész és neje Györy Krisztina siremlékét a napokban állította fel az elköltözött kegyes pár sirján az utódok kegyelete és a szerető emlékezet, s a siremlék ünnepélyes felavatás vasárnap folyt le a hajdubagosi ref. temetőben. A siremlék felavatást egyházmegyei értekezlet, s még ennek előtte istentisztelet előzte meg.

A felavatásra és az egyházmegyei értekezletre Debrecenből is sokan mentek ki, a középiskolák képviselőiben, a reggeli 8 óras különvonaton ott voltak Csiky Lajos theol. tanár, a főiskolai kántus vezető tanára és Rózsa Sándor főiskolai pénztáros, a főiskola képviselőiben, melynek mintegy 60000 koronányi összegét hagyott alapítványi célokra a kegyes lelképásztor. Ott voltak továbbá Orosz István, P. Nagy Zoltán, Nagy József és dr. Baresa János tan. képezdei, Doczy Gedeon, Nagy Gyula, Uray Sándor fels. leányiskolai tanárok, Szele György debreceni ref. lelkész, Miszti Mihály főisk. szénior, Dávidházy esperes, Ritoók István kabai tanítótestületi elnök, az egyházmegye majdnem minden papja és a főiskolai énekkar Mácsai Sándor tanár vezetésével.

A hajdubagosi állomáson a külön vonattal érkező vendégeket lovaslegények várták zeneszóval. Gróf Degenfeld József egyh. ker. főgondnokot Berky Sándor hajdubagosi lelkész üdvözölte, ki a rövid beszédre röviden válaszolt is. Azután kocsikon a paplakhoz hajtottak, honnan a zsúfolásig megtelt templomba mentek. Az alkalmi istentiszteleten, mely a XC. zs. I. 9. versével kezdődött s melyet a kántus éneke követett, F. Varga Lajos nagyrábéi ref. lelkész mondott Pál. Zsid. XIII. 7. text alapján igen szép egyházi beszédet.

Az istentisztelet után nemsokára kezdetét vette szintén a templomban az egyházmegyei értekezlet is, melyet Dávidházy elnököl esperes nyitott meg. Utána Ritoók István kabai ref. tanító olvasta fel „Magyar kálvisti öntudat” e. szép, magyar értekezését. Az egyh. megyei értekezlet, miután az egyházi szónoknak és felolvasónak köszönetet szavazott, evvel véget ért.

Délben fél 1 órakor vonult ki a menet a temetőbe, hol néhány Basa Bálint és neje Györy Krisztina fekete gránit sírköve körül állott fel. A sirnál a kántus éneke után Dávidházy esperes-lelkész mondott magaslatos imádságot, Csiky Lajos pedig mint a debreceni főiskolai hivatalos szónoka kegyeletes, szép beszédben áldozott az elhunyt nagy jöltevők emlékezetének, melyet szintén a kántus éneke követett.

Délután fél 3 órakor vette kezdetét a több mint száz terítékű diszebed, melyen az emlékezet oltárán áldozó komoly és vidám felköszöntők hangzottak el. Beszéltek Orosz István tan. kép. int. igazgató, Doczy Gedeon fel. leányisk. igazgató, F. Varga Lajos, Nagy Lajos konyári, Berki Sándor hajdubagosi lelkész, Miszti Mihály főisk. szénior stb. Közbe-közbe a főiskolai kántus énekelt, s az ebéd elkötése után este 6 órakor különvoat hozta vissza Debrecenbe a visszatérőket.

**VILÁGHIRŰ
BORSALINO
KALAPOK
FEKETÉNÉL.**

Husz Abrahám bűntársa Debrecenben.

**Uj vádlott a pénzhamisító
bandában.**

Debrecenbe hozták.

— május 29.

(Saját tudósítónktól.) Több ízben megemlékeztünk már arról az érdekesebbnél-érdekesebb részletekkel bíró bűnpörőről, melyben a petrovai rablógyilkosság értelmi szerzője, Husz Abrahám és mintegy 26 bűntársa áll pénzhamisítás büntetével vádolva. Ebben a bűnpörben ma rendkívül érdekes fordulat állott be. Elfogták és Debrecenbe hozták erősen megvasalva Husz Abrahám testvérét, kiről még csak most sült ki, hogy szintén bűnrészes a pénzhamisításban.

Tudósítónk erről az esetről a következőket jelent:

A petrovai postarablók és gyilkosok perében oly hirdetté vált Husz Abrahám unokaöccsét, Husz Abrahám L. Hajmot tegnap szállította be a debreceni kir. ügyészség börtönébe a csendőrség. Husz Abrahám L. Hajm ugyan azzal van vádolva, hogy a máramarosi hamis pénzt terjesztők és a londoni hamis pénzverők közt a levelezést ő közvetítette a nevezett, Husz Abrahámot nyomban a bekisérése után Petneházy Boldizsár s. vizsgálóbíró hallgatta ki s miután vád alól nem tudta magát kellőképpen tisztázni, ellene az előzetes letartóztatást elrendelte.

Husz Abrahám védőül dr Kardos Samut nevezte meg, ki a vizsgálóbíró letartóztató végzése ellen védené nevébe felebbezést jelent be a vádtanácsához.

A kir. törvényszék vádtanácsa csak holnap vagy holnapután fog a felett határozni vajjon Husz Abrahámot szablábra helyezi vagy fogva tartja-e.

Sóvágó és a zsványbecsület.

Tudja már a Curia ítéletét.

Még mindég tagad.

— május 29.

(Saját tudósítónktól.) Az ügyészség börtönében várja Sóvágó János azt a napot, mikor Illavára fogják szállítani.

A megátalkodott genosztveő tegnap még meg volt győződve arról, hogy a Curia felmenti, s hogy újra szabadon bocsátják.

Beszámoltunk már a Curia ítéletéről, mely szerint Sóvágó életfogytiglani fegyházra van ítélve.

De a hirhedt rablógyilkos bűnkronikája ezzel még koránt sincs befejezve.

A kir. Curiatól az iratok még le sem érkeztek és már két újabb rablási esetben van ki tűzve az esküdtzéki tárgyalás és pedig e hó 31-ére Sóvágó János és társai ellen.

Eme két újabb rablási esetben Sóvágón kívül még 3 tettes szerepel, kik valamennyien beismerésben és vizsgálati fogságban vannak.

Dr. Kardos Samu Sóvágó védője tegnap délután jelentkezett a kir. ügyészségnél, magához követte Sóvágót és a kir. ügyész

előtt részletesen beszámolt a pesti tárgyalás eredményéről.

Dr. Kardos megmagyarázta Sóvágónak, hogy őt a legfelsőbb bíróság a méliusz-téri esetről kifolyólag életfogytig terjedő fegyházra ítélte.

Megmagyarázta Sóvágónak azt is, hogy vele, mint többszörösen büntetett visszaesővel szemben a B. T. K. 49. §-a nem alkalmazható, vagyis, hogy ő a feltételes szabaddalra bocsátás kedvezményét soha igénybe nem veheti s így neki e földi életét a fegyházba kell eltölteni és befejezni.

Sóvágó a legkisebb megindulás nélkül vette tudomásul a holtig tartó rabságról szóló ítéletet.

Ekkor védője figyelmeztette Sóvágót arra, hogy ha tettestársait, kikkel együtt járt a Méliusz-téren és követte el a rablógyilkosságot, kiadja, még a helyzetén perújítás útján annyiban segíthet, hogy ha az eddig még ismeretlen tettesek ellen lefolytatandó vizsgálat azt derítené ki, hogy a rablásban tényleges részt nem vett és hogy a Kovács Ferenc megöletésében, azzal, ki őt megölte, előzetesen egyet nem értett, úgy megtörténhetik az, hogy őt nem mint tettest, hanem csak mint bűnsegédet fogná elítélni az esküdtbíró, mely esetben büntetése legfeljebb 10-12 évi fegyház lehet.

Nincs oka, célja és értelme, figyelmeztette Dr. Kardos Sóvágót, hogy bűntársait tovább is titokban tartsa és a jól megérdemelt büntetéstől megmentse.

Lám, Nyiri és Szombati is kiadták magát, csak hogy a maguk bőrét még egyszer mentsék.

— Nincs és nem is volt azokban soha becsület? (értsd zsványbecsület) — felelte Sóvágó.

En nem adtam ki soha senkit, most sem mondhatok egyebet, mint amit az esküdték előtt mondtam, hogy a Méliusz-téri rablógyilkosságnak részese nem vagyok és nem voltam és így azt, hogy kik jártak és mit csináltak ott, nem tudom és meg nem mondhatom.

Ime tehát Sóvágóban meg van a zsványbecsület! Kész életét a fegyházban eltölteni és befejezni, sem mint társai közül egyet is bejelenteni, elárulni.

Mondanunk sem kell, hogy Sóvágó a két újabb, május 31-én tárgyalandó rablási esetben is, dacára, hogy mind a 6 társa rávallott, régi rendszeréhez hű marad és mindent egyszerűen letagad,

— Ebben a két esetben különben is, — mondta tovább Sóvágó — a beismerés nem sokat segítene, mert hiszen a Méliusz-téri esetről kifolyólag már úgy is életfogytig tartó fegyházra vagyok ítélve.

A pénteki tárgyalás iránt városszerte nagy az érdeklődés.

Mulatságok.

A vaskereskedő ifjuság, szombaton, azaz június 1-én a Magyarai testvérek zenekara mellett, a nagyerdei dobos pavillonban tartja igen fényesnek ígérkező Juniálisát. — A terem igen szépen fel lesz díszítve a hölgyeket pedig pompás táncrenddel lepi meg a rendezőség. A meghívók a napokban lettek szét küldve, de a ki véletlenségből nem kapott s arra igényt tart, sziveskedjen Kémery Gyula jegyzőhöz (Sesztinacég) fordulni, ahol a meghívók, valamint a jegyek rendelkezésre állanak.

A Debreceni Városi dalegylet f. évi június hó 5-én a nagyerdei vígadóban dalestélyt tart.

Tanitók juniális. A debreceni ev. ref. tanítószék június 8-án, szombaton este, 8 órai kezdettel juniálisat tart a nagyerdei Dobos-pavillonban. Zenét a Magyaraiak szolgáltatnak. A táncmulatságot hangverseny előzi meg. — Jegyek előre kaphatók Csáthy könyvkereskedésében.

A Booskay-kerti multság május 4-ről június 1-re elhalasztott. A rendezőség új meghívót nem bocsát ki, hanem ez uton tudatja az érdeklődőkkel, hogy az akkor kibocsátott meghívó szombatra is érvényes.

Aktalopás a főkapitányságon.

Bélyegekkal eltűnt akták.

Mikor a főkapitánytól lopnak.

— május 29.

(Saját tudósítónktól.) Nem mindennapi körülményekkel bíró ügyben indított nyomozást a debreceni rendőrfőkapitányság. Az esetnek nem a tényálladéka, hanem az kölcsönöz érdemességét, hogy az nem máshol történt, mint a rendőrfőkapitányságnál, honnan egészen pesti mintára hivatalos akták tűntek el. Ennek az aktalopásnak azonban már igen közönséges rugói vannak. A tolvajnak ugyanis nem az aktákra, vagy azok tartalmára volt szükségére, hanem inkább a raja levő bélyegértékekre.

Az esetről eleddig már meg is jelentek hiradások, azonban ezek nem mindenben felelnek meg a valóságnak. Illetékes helyről nyert információink alapján az eddigi nyomozás és vizsgálat adatairól teljes hitelességgel a következőket jelenthetjük.

Az elmúlt napok egyikén Végh Gyula rendőrfőkapitány délután hivatalába érve, íróasztalának fiókját legnagyobb meglepetésére feltörve találta. Meglepetése csak fokozódott mikor több hivatalos aktát nem talált ott. Mintegy 9 darab irat tűnt el onnan.

Először még meg sem magyarázhatta magának a dolgot, csak később lett előtte bizonyossá, hogy a tolvajnak nem annyira az iratokra melyek leginkább kérvényekből álltak, hanem a rajtuk levő bélyegekre volt szüksége. Az akták tartalma idegenre nézve különben is teljesen értéktelenek voltak.

Nyomban számításba vették az iratokon volt bélyegeket, így csakhamar rájöttek, hogy 129 korona értékű bélyeg tűnt el az iratokkal együtt.

A nyomozást megindították és jelenthetjük, hogy már is teljes eredményt értek el, az eredményt azonban a további vizsgálat érdekében nem közölhetjük.

Debreceni athléták versenye.

Sportünnep a nagyerdőben.

— május 28.

(Saját tudósítónktól.) Csütörtökön (ur-napján) rendezte az athlétikai club nagy főiskolai versenyt a nagyerdei sporttérén; ifjú athléta gárdájuk a legszebb reményekkel indul, s azt hisszük, hogy dicsőséggel fognak megállni erős ellenfeleikkel szemben. A versenyen amennyiben főiskolai jellegű tisztán csak főiskolai hallgatók versenyezhetnek. A versenyen, amint előrelátható szép küzdelmek lesznek; Budapest, Kassa, Kolozsvár és a Nyiregyházi Torna- és Vivő-egylet főiskolai osztályának diáksága jelentette be részvételét és indulását.

A verseny védnökségét Kiss Áron püspök, gróf Degenfeld József, Weszprémi Zoltán, Domahidy Elemér, dr. Haendel Vilmos akad. igazgató, Kovács Gyula alispán, Kovács József polgármester, Márk Endre ügyvedi kamaraielnök, Vecsey Zoltán földbirtokos kegyeskedtek elvállalni.

A jury bizottság dr. Jászi Viktor elnök, dr. Erdős József alelnök, és dr. Kun Béla alelnök elnökelete alatt a következőkben alakult meg:

Liszky Kálmán honvédeztredes, Aczél Géza városi főmérnök, Szunyogh Sándor kaszinóelnök, királyi tanácsos, Dicsőffy J. egyházkerületi főjegyző, Szele György lelkész, Pákozdy Sándor vármegyei főjegyző, dr. Tüdös Kálmán városi tiszti főorvos, Vecsey Imre városi főjegyző, Trocsányi Béla kollégiumi orvostanár, dr. Magoss György városi tiszti főjegyző, Végh Gyula rendőrfőkapitány, Körner Adolf tanácsnok, Oláh Károly tanácsnok, Szűts Miklós törvényszéki elnök, Ferenczy Gyula akadémiai tanár, Dóczy Gedeon igazgató, Jánosi Zoltán lelkész, Karay Sándor igazgató, Jászay Rezső róm. kath. igazgató, dr. Kovács Gábor jogtanár, dr. Tóth Károly jogtanár, Király Gyula városi tanácsnok, dr. Tervey Tamás ügyvéd, dr. Ozory István jogtanár, dr. Tüdös János ügyvéd, Várady Géza főmérnök, Mátyerszky Mihály helyettes vasutagazgató, Laszallner Kálmán főmérnök, dr. Csikos Sándor orvos, dr. Csűrös Ferenc gimnáziumi tanár, Vadon Sándor ügyvéd, dr. Baksay Sándor gimnáziumi tanár. — Versenyintéző Tóth Mihály tornatanár.

A verseny, mint előre látható nagyon szépen fog sikerülni. A jegyek jó része már el is kelt s kéri a rendezőség a t. közönséget, szíveskedjenek jegyeiket minél előbb megváltani, mivel nem számítva a közönség ily nagy pártfogására új tribünt nem állítottunk fel s a meglevő jegyek mind elkeltek.

Jegyek előre válthatók Bán Kálmán fűszerüzletében, a kollégium mellett és Lótkovics Arthur ékszerüzletében.

**LEGSZEBB KALAPOK
FEKETENEL**

Hírek.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok ... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

— Urnapi istentisztelet. Holnap, csütörtökön, Urnapján a római kath. templomban az isteni tisztéletek a következő sorrendben tartatnak: Reggel 6 órakor miséznek Nyári Ignác, 7 órakor Barabás György, 8 órakor az ünnepi nagymiséét Gróf Ferenc prépost, plébános végzi segédlettel; körmenet után Papp János esperes prédikál, 11-kor a Svetits-zárda és az elemi iskolák növendékei jönnek szent misére, melyet Molnár K. Dezső h. isk. igazgató mond, fél 12-kor dr. Kovács István miséz. Délután 3 órakor vespere, fél 6 órakor rózsafüzér, 6 órakor szent beszéd és lytánia.

— A kormány a Booskay-ünnepen. A minisztérium tegnap arról értesítette Kovács Gyula alispánt, hogy a böszörményi Booskay-ünnepen a kormány képviselőiben Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter és Mezőssy Béla dr. államtitkár jelennek meg. Mindketten a szombatesti gyorsvonattal érkeznek Debrecenbe s Böszörménybe vasárnap hajnalban utaznak ki.

— Szávay Gyula miniszteri biztos. A kereskedelemügyi miniszter a debreceni felső kereskedelmi iskola ez idei érettségi vizsgálatához, miniszteri biztos minőségben, Szávay Gyula kereskedelmi és iparkamarai titkárt nevezte ki.

— Diszebéd Kiss Áron tiszteletére. Az egyházkerületi közgyűlési tagok tegnap délben a tanácskozások után az „Angol Királynő” éttermében bankettet rendeztek a 15-éves püspökségnek évfordulóját üllő Kiss Áron tiszteletére. A banketten gróf Tisza István, Degenfeld József gróf, Thaly Kálmán is megjelentek. Igen sok pohárköszítő hangzott el, illetve az egyházkerület ősz püspökét.

— Egy-Dobrai emlékünnepe. A debreceni főiskola énekkara f. hó 25-én d. u. 5 órakor tartotta ez iskolai évben utolsó kántus-ünnepét, melynek keretében Egy-Dobrai István és neje kegyes alapítók emlékének áldozott. Az ünnepély, melyen részt vettek az érdeklődőkön kívül az alapítók rokonai is, Szöllőssy Otila gyászénekével kezdődött meg. Csiky Lajos theol. prof., a kántus felügyelő tanára nyitotta meg utána az ünnepélyt, beszédében kegyeletesen emlékezett meg a nagyelkü alapítókról, tetteiről és érdemeiről. Ezt Paeius „Fénn zeeé” je követte, mely után Szabó István 1 th. adta elő „Jött a Halál” c. költeményét. A kántus Danko Pista dalaiból Mácsai Sándor által átírt népdalegyveleget adott meg elő s záradékal elénekelt Stunz „Vadászdal”-át, melylyel a kegyeletes emlékünnepe — miután Váczy kántusprézes az alapítvány kamataiból jutalmazott zörgalmas kántorok neveit felolvasta — véget ért.

— A debreceni egyetem. Szatmár szabad királyi város hosszabb s részletesen indokolt feliratban arra kérte nemrég a képviselőházat s a kormányt, hassanak oda, hogy a harmadik egyetem Debrecenben állíttassék fel. A kérvényi bizottságnak nagyjában pártoló előterjesztésével együtt adta a Ház e feliratot a közoktatásügyi miniszternek.

— A Booskay-ünnep. A Booskay-ünnepre tegnap Temesvár szabadkirályi város és Bácsbodrog vármegye jelentették be küldöttség útján leendő képviseltetésüket.

— Sertésvész Hajdusámsonban. A szomszédos Hajdusámsonban a sertésvész oly nagy mértékben kiütött, hogy a községből a sertésszállítást be kellett tiltania a hatóságoknak.

— 35 éves találkozó. Érdekes találkozó lesz péntek délelőtt a főiskola kis tanácstermében, hol azok az iskolatársak adnak egymásnak találkozót, kik 1872-ben tették le a debreceni főiskolában az érettségiüket. A volt iskolatársak között több neves és a közéletben is szereplő férfiú van.

— Megőrült idegenben. Berényi József téglagyári munkás itt él családjával. Berényi a múlt hetekben Nyiregyháza ment dolgozni. A szegény ember a kora hajnali óráktól a késő estig dolgozott. Pár nappal ezelőtt hanyagolni kezdte munkáját és teljesen szótlanná vált. Már három napja ne volt szava hallható. Ma reggel ismét megszólalt, még pedig igen különösen; mindenkinek parancsolni kezdett és azt mondta, hogy ő a király. — Környezete rögtön látta, hogy a szerencsétlen megőrült. Beszállították a közoktató elmeosztályára.

— 5 koronáért tíz évi fegyház. Ma folytatta a debreceni esküdtszék a Csillag-utcai rablás ügyének tárgyalását. Tegnap számunkban már megirtuk, hogy a bűnügy elözményét az képezte, hogy a múlt év decemberében a négy vádlott az utcán megtámadta Miskolci Istvánt, kitől összesen öt

koronát raboltak el. Itéltre ma került a sor. A törvényszék az esküdtek verdiktje alapján Dolnic Holzberger Jánost és ifj. Tóth Ferencet 3-3 évi, Berki Gyulát két és fél évi és Berki Józsefet két évi fegyházra ítélte jogerősen.

— **Községi választások.** Balmazújváros község képviselőtestülete ma egy esküdtet s községi szülésznt választ. A tisztújításra Orosz Endre középonti főszolgabíró elnököt, ki tegnap kiutazott Ujvárosra.

— **A Hortobágy térképezése.** Megirtuk, hogy az igazságügyminiszter a debreceni kir. törvényszék útján kataszteri térképeket készítet a jövő héten a Hortobágyról. A tanács, a miniszteri utasításhoz képest két bizalmi férfit küldött ki a munkálatok felügyeletére: Berényi Gábor mérnököt és Farkas Albert mátai biztost. Együttal gondoskodott a tanács a kellő számú számú fuvar előállításáról.

— **Gyógyszerészek járási gyűlése.** A magyarországi gyógyszerészeknek hajdú-és szabolemszabályok XII. járása most tartotta évi gyűlését, melyen elnökké Murakózy László debreceni, jegyzővé Grósz Nagy Ferenc debreceni gyógyszerészt választotta meg.

— **Sikkasztó fényképészség.** Tegnap Pietsch Mukury Hajó-utca 9. szám alatti fényképész feljelentést tett a rendőrségen, hogy Selmogyi Károly nevű alkalmazottja 70 korona sikkasztása után megszökött. Nyomozás indult.

— **Gazdászok a Hortobágyon.** A debreceni gazdasági akadémia hallgató, Sztankovits János igazgató s több tanáruk vezetése mellett holnap, esütörtökön kimennek a Hortobágyra, hogy a sáskairtási munkát megtekintésük s ezzel gazdasági ismereteiket gazdagítsák. A tanács a gazdaságok kalauzolásával s vendégül fogadásával Király Gyula gazdasági tanácsnokot bízta meg, aki esütörtökön reggel száll ki a Hortobágyra.

— **A fővárosi orfeum-társulat** június elsején kezdi meg működését Kovács Aladár „Debrecen” című szállodájának kerthelyiségében. — Az orfeumhelyiség teljesen át lett alakítva. A pompás helyiségben még pompásabb tagok fogják a közönséget szórakoztatni. A műsorból jónak ígérkezik egy teljesen új, szellemesen ötletes, kacagtató bohózat. A szép nőtagok is előreláthatólag sok jó dolgot fognak nyújtani. A 2 havi időnyre bérletjegyek — 20 koronáért — Schwartz dohánytőzsdéjében válthatók. — A belépőjegyek ára I. hely 1 kor. II. hely 60 fillér. Tekintve, hogy a társulat hetenként egy-egy előadás bevételeit különböző jótékony célokra adja, annál inkább is megérdemli majd a támogatást.

— **Betegség elől a halálba.** A nádudvari esendőrség táviratilag jelentette a debreceni ügyészségnek, hogy Balázs János ottani lakos lakásán tegnap reggel felakasztotta magát. Végzetes tettét későn vették észre, mikor a szerenésélen már halott volt. Balázs Sándort az öngyilkosságra gyógyíthatatlan betegsége készítette.

— **Kereskedők és iparosok figyelmébe.** Salonikiben nagyobb mennyiségű bőr összesen mintegy 70 ezer kilogramm szükséglet van. Bővebb értesítéseket a debreceni iparkamara nyújt.

— **A Sarkadi tarkaszinpadának** műsora az utóbbi estéken teljesen új számokból áll. A régié közül csak Ricza Giza maradt meg a társaság kötelékében, akinek énekszámait most is nagy tetszést aratnak. A többi számok újak s estéről-estére által-

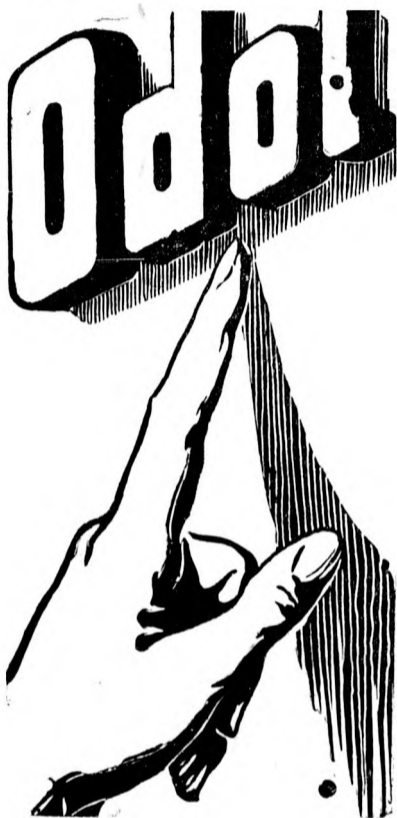
nos nagy érdeklődést keltenek. A tarkaszinpad diskret s mégis igen mulattató műsorával méltán rászolgál az előkelő közönség érdeklődésére.

Kutyaszájkosarak, nyakszizjak, korbácsok, vezető szizjak és ostoronyelek Mentze áruházában Kossuth-utca 4.

Ha szépet és olcsót akarunk vásárolni, bizalommal keressük fel Mentze áruházát, Kossuth-utca 4. szám alatt.

FERENCZ JÓZSEF keserűvíz

páratlan gyógyszerkészítéshugysavas diathesis-nél 16

Ertse meg jól

az Odol egészen sajátosság hatásának óriási fontosságát: míg a többi száj- és fogtisztító szer tisztán csak a szájöblítés rövid pillanataiban hat, addig az Odolnak határozottan tartós hatása van, mely a fogak tisztítása után is még huzamosan tart. E tartós és utóhatás igen érdekes tudományos vizsgálatok tárgyát tették, melyek valamennyien egyértelműleg bebizonyították, hogy az Odolnak e sajátosság hatásán folytán rothadási folyamatok nem keletkezhetnek a szájban, s így a fogak romlását megakadályozza.

Aki az Odol következetesen alkalmazza, az a tudomány mai állása szerint képzelhető legjobb fog- és szájápolást gyakorolja.

Távirat és telefon.

Wekerle Bécsben.

Bécs, május 28. Wekerle Sándor miniszterelnök mai kihallgatása után több újságíró előtt kijelentette, hogy a folyó ügyek elintézése végett jött Bécsbe. A kormányelnök a kiegyezés ügyében Beck báróval is fog tanácskozni. Wekerle ma este visszautazott Budapestre.

Az egészségügyi-bizottság ülése.

Budapest, május 28. A bizottság ma letárgyalta és elfogadta a vasúti pragmatikáról szóló törvényjavaslatot.

Lányi Bertalan emlékirata.

Budapest, május 28. Lányi Bertalan volt igazságügyminiszter a Fejérváry-kormány működését tárgyzó nagyobb művön dolgozik és leleplezéseket fog tartalmazni a válság alatt folyt bizalmas tárgyalásokról és egyes koalíciós politikai magatartásáról. — Erre vonatkozólag Lányi Bertalan kijelenti, hogy ő ugyan most se tölti idejét tétlenül és most is folytatja irodalmi tevékenységét, mely bizonyára azoknak a jogi kérdéseknek tudományos feldolgozására is kiterjed; melyek az elmúlt legutóbbi alkotmányos küzdelem során sokszor felmerültek; ámde ez idő szerint minden politikai akciótól távol áll és bármilyen véleménnyel legyen is a mostani kormányzatról: irodalmi működésének eddig követett szoros tudományos irányától eltérni nem kíván s leleplezésekkel pedig egyáltalán nem szokott foglalkozni.

A rétsági rablók ügye.

Budapest, május 28. A rétsági rablógyilkosok ügyében folyó esküdtzéki tárgyalás szenzációs fordulóponthoz ért. Barna Lukács a főtettes, a mikor Ambrus Béla zentai csendőrőrmesterrel szembesítették kijelentette, hogy csak azért beismerő vallomást, mert a csendőrök brutálisan bántak vele.

A megszökött exképviselő.

Budapest, május 28. Nessi Pál ügyvéd, volt országos képviselő, aki nemrég megszökött Budapestről, levelet írt egy kívándorló hajó fedélzetéről a fővárosban maradt fiához. Nessi a levél szerint Amerikába megy s ha megélhetését biztosítani tudja, fiát is maga után viteti, ha nem sikerülne nek tervei, visszajön Budapestre s leüli okirathamisításért nyert büntetését.

Megőrült tanár.

Budapest, május 28. Körösi László főreáliskolai tanár és jónévű iskolai írő ma hirtelen megőrült. Beszállították a Schwarzerbe, ahol megállapították, hogy baja gyógyíthatatlan.

Öngyilkosság dinamittal.

Felsőbánya, május 28. Smilárd József bányatulajdonos dinamit patront tett a feje alá s azt meggyújtotta. A dinamit szétrovasolta az öngyilkos fejét. Smilárd tettét gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

Meggyilkolt földbirtokos.

Töketerebes, május 28. Béres Mihály itteni birtokost egy béreslegény bicskával agyonszúrta. A gyilkost letartóztatták.

Pályázati hirdetmény.

A balmazújvárosi ev. ref. magyar egyház központi iskolája építésére zárt ajánlat útján leendő pályázatot hirdet. A költség-előirányzat 18,206 korona 34 fillér végösszeget tüntet fel. A tervrajz és költségvetés fenti egyház gondnoki hivatalában megtekinthető. Az egészre, vagy kőműves és ácsmunkára együtt és asztalos munkára külön is adható be ajánlat. Biztosítékul legalább a vállalati összeg 5%-a megkivántatik.

Az ajánlatok a gondnoki hivatalba június hó 4-én d. u. 6 óráig beadandók.

Az egyháztanács fentartja a jogot, annak adni a vállalatot, akinek adni jónak látja.

Az egyháztanács megbízásából

Illyés Endre,
ev. ref. lelkész.

Házasság.

25 éves özvegy 240,000 korona vagyonnal jellemes urral óhajt házasságra lépni. Eljegyzés megkívántatik, de nem feltétel. Névtelen levelek nem vétetnek figyelembe. — „Ideal“
Berlin 7. 428

**Izléses és tartós kivitelű
Cím feliratokat,**

festményeket, mázolásokat, szoba-kárpitozásokat, szobafestéseket készít

Zelinger Ede

Debreczen, Darabos-utca 16. sz.

Csőd alatti kiárulás.

Vb. Pásztor Gyula és Társa cég csődtömegéhez leltározott vasárak a még pár hétig tartó kiárulás alatt jóval a becáron alól nagyban és kicsinyben is eladatnak.

A tömeggondnok.**Donogán és Somossy**

céghez Debreczen, Kistemplombazár megérkeztek a tavaszi divat

gyönyörű ujdonságai!!

Zsolnai és brassói szövetek.

Angol és Francia divatkelmék.

Bluz selymek. Napernyők. Övek.

Menyasszonyi kelengye. — Kész fehérnemű.

Óriási szőnyegraktár

László Zsigmond

állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis állatok részére.

Foganatosít helyben és vidéken:

Állatvizsgálatokat, védő-

ojtásokat, heréléseket, tu-

berkulinozási eljárásokat,

állatbiztosításokat, állat-

állományok rendszeres

évi felügyeletét, kosmeti-

kai operatiokat.

Debreczen, Csapó-u. 30.

**Bankegyesület Részvénytársaság
DEBRECZEN.**

Van szerencsénk értesíteni, hogy a Bankegyesület Részvénytársaság cég alatt 800,000 korona részvénytőkével alapított pénzügyintézet működését Debreczenben, Plac-utca 72. szám alatti üzleti helyiségeiben megkezdette.

Intézetünk foglalkozni fog a banküzlet összes ágazataival.

Leszámítól váltókat, utalványokat, nyílt számlákon alapuló követeléseket stb.

Törlesztés- és kamatozó kölcsönt nyújt jelzálogi bekebelezés mellett földbirtokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra és árúkra.

Vesz és olad értékpapírokat, érepénzeket stb.

Átvész **tőzsdel** megbízásokat.

Elfogad **betéteket** könyvecskékre, folyó- (cheque)-számlára és pénztári jegyekre kamatoztatás céljából.

Bankegyesület Részvénytársaság.

Igazgatóság:

Elnök: Gróf Degenfeld Pál nagybirtokos Téglás.

Alelnök: Geiger Simon kereskedő és földbirtokos Debreczen.

Adler Samu tak.-pénztári igazgató Szoboszló.

Bleyer Mór nagybirtokos Debreczen.

Ifj. bozzai Bozzay Pál birtokos Debreczen

Hajnal Samu nagybirtokos Debreczen.

Mandel Samu birtokos Kaba.

Rosinger Lajos birt. és nagybirtokos Debreczen.

Stern Péter nagybirtokos Ujfehértó.

Dr. Lukáts Emil ügyész.

Ernst Vilmos igazgató.

HIRDESSÜNK DEBRECZEN

„Bóniol“ című politikai napilapban. — Kiadóhivatal: Arany János-utca 2.

Saját sajtólású kókuszolajból nyert szavatoltan tiszta, legkitűnőbb minőségű

„BÓNIO L“

Bejegyzett védjegy.

311

kókuszszirt árúsít az Első Magyar Kókuszoló-Olajgyár

„Bóni“ gyártelep és mezőgazdasági r.-t. Nyírbájos.

Vezérképviselő: Gansl L. és Fla, Nyíregyháza.

APRÓ HIRDETÉSEK

Dija: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Egy házmester, nős, a házhoz, egy másik házmester, nős a kertben, egy bejáróné vagy takarítóné és egy fiúgyerek hetesnek felvétetik Arany János-utca 59. sz. a. 447

Permetezéshez legtökéletesebb és legolcsóbb az ország szerinte elősmert legjobb 10 versenyen első díjjal kitüntetett a Veréb István által Debrecen, I. Szappanos-utca 10. sz. alatt gyártott pót szabadalmazott „S u g á r” permetező. Permetezőket tökéletes javítás és átalakítás végett elfogadok. Árjegyzék ingyen, bérmentve. 418

TOMPA
összes költeményei
diszkrétésben új, 2 frt
helyett csak
1 frt 50 kr.
Harmathy
könyvüzletében 52
Füvészkert-utca 14.
Telefon 874.
Könyvjegyzék ingyen.

„VERGÉ” egészségi szivarkahüvely különlegességek
olsón kaphatók.

Villamos világitás,

villámhárítók, villamos házi csengők,
házi- és magán telefonok, berendezé-
sek és javítások. Évi jókarban tartási
bérlet. Szakszerűen és olsón minden-
féle villamos felszerelési anyagok,
gyógyászati műszerek és kerékpár
alkatrészek raktára. Készít és javít
a legkomplicáltabb munkákat. 126

FÖLDVÁRI L.,
„Debreczeni Első
Elektrotechnikai vál-
lalat.” Kossuth-utca 1.

Tanuló felvétetik.

Postakönyveket félárban lehet venni a
kiadóhivatalban.

Lapelárusítók, fiuk, asszonyok, férfiak
ujságárusításra felvétetik a „DEBRECZEN”
kiadóhivatalában Arany János-utca 2. szám.

! 14—16 éves !
kifutó fiuk havi fizetéssel fel-
vétetik a kiadóhivatalban:
Arany János-utca 2-ik szám,
(Hungária kávéház).

Napernyők

óriási választékban
és feltűnő

olcsó árak mellett

Bosznay J. és Társa

divatáruházába

Debreczen, Kossuth-utca 5.

A cégünknel vásárolt ernyők huzatát,
ha egy vagy két év alatt elszakad,
teljesen díjtalanul újonnan behuzatjuk

Köszvény!

ellen ezernél több ki-
váló orvos és tanár
ajánlja és rendeli
betegeinek a híres

Király-balzsamot

az egész világon ismert legjobb gyógyazert.
egy nagy üveg 2 K. Vidékre egy üveg 2 k.
65 f., 3 üveg 6 k. 65 f. bérmentve utánvétell.

Egyedüli készítő
Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerész
Debreczen.

Csuz!

SZÖNYEGEK

jutta, spárga, hollandi, klddemünster,
tapesztry, voloux, futó- és szalonszőnye-
gek minden nagyságban, torontáll szőnyegek,
díványterítők, — butorszövetek és croppok,
viaszkos vászon

legolcsóbb szabott árban.
Ágy- és asztalterítők
szövet- és csipkefüggönyök, stórok

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyegáruháza

DEBRECZEN,
Rózsa-utca 1. szám.

Alapított 1842. évben.

VÁSZNÁRU

fehérneműk, valamint siffonok és paplanlepedő-
vásznak, virágos és csikos csinvatok, damaszt
étkező- és aszúr kávésterítékek, damaszt- és
frottir törölközők, törölőkendők, és nankingok, valamint kész
női fehérneműk és paplanok a

legolcsóbb szabott árban.

Női ruha divatvásznakból
mintákat kívánatra készséggel küldünk.

MOSÓ ÁRUK

női ruhákra, budai kékfestő voálok, cosmanosi
savannak, judish foulard, Batist, Atlas, Satin.
120 cm. széles sima szines francia batistok,
angol zefirek, szerb vásznak

legolcsóbb szabott árban.

Kész női ruhák és bluzok
himzett batistban, vászonban és pongés selyemben

KÉSZ FEHÉR NEMŰEK

vászon, siffon és batist női ingek, nadrágok, háló
köntösök és alsó szoknyák, sima és himzett kész
ágyhuzatok, selyem, lüster és cloth alsó szoknyák, karton,
kasmir és selyem paplanok, matrácok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek, lábravalók,
hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők
és divatzebkenők

BRASSÓI SZÖVET

férfi és gyermek ruhákra, valamint angol férfi
ruhaszövetek, tennis kelmék, nyári mosó szövetek,
hozzávaló belésárak, turista ingek

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ruhaszövet.

Mintákat kívánatra készséggel küldünk.

Napernyők!

francia P. D. jegyű fűzők, arczfátyol, divatvők,
csipke- és selyemsálók, batiszt- és csipkegallérok,
nyakkendők, keztük, gyöngy- és bőr divattáskák, csipke-
szalag-, selymekendők

legolcsóbb szabott árban.

Harisnyák nők, férfiak
gyermek részére állandó nagy válasz-
tékban

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyegáruháza

DEBRECZEN,

Rózsa-utca 1. szám.

Alapított 1842. évben.

